Albert Einstein
«Cada día sabemos más y entendemos menos».

Punt de vista

Clàudia Pallisé i els cossos

Es tracta d'un text d'una escriptura exquisida, d'una riquesa lingüística que eixampla els registres normatius amb aportacions ebrenques

La alternança perfecta de capítols narrats en primera persona amb la mirada del narrador omniscient ajuda a arrodonir la història

Una de les novetats més engrescadores de la novel·la catalana és *Aquest cos meu i nostre* (Cossetània), de la jove tivissana Clàudia Pallisé. Es tracta d'un text d'una escriptura exquisida, d'una riquesa lingüística que eixampla els registres normatius amb aportacions ebrenques, amb les dosis justes per no importunar el lector, perquè tampoc no es tracta d'enfarfegar el personal amb reculls de singularitats de l'Ebre o de Ponent o del Baix Vinalopó. Si escriure és l'art de les paraules, ens trobem que en aquest cas el llenguatge popular, l'oralitat preliterària, reforça l'expressivitat del discurs i ajuda a definir els personatges.

És una història de dones poderoses i homes més o menys irrellevants. Cèlia, la protagonista, Àngela, la bellíssima mare, Júlia, la germana, Cassie, l'amant, Glòria, l'àvia arrelada a la terra, o la petita Mar, que jeu sota la terra, com l'arrel de tot el dolor, són la matèria que nodreix la narració. Si la presència masculina es redueix a la mínima expressió és perquè, més enllà de la militància de l'autora -tan lògica en una dona jove-, parla del pes real dels homes al món, reproductors que passaven per allí amb més pena sexual que glòria orgàsmica, criatures elementals, comparades amb la complexitat de la psique femenina. Només el vell Jaume de Riba del Tormo i el jove Artem de Vanavara, una figura del passat i una de la llunyania més remota, són veus que la protagonista escolta ocasionalment.

Parlem d'una narració iniciàtica en el sentit goethià, una novel·la d'aprenentatge, tant de l'autora com de la protagonista, escrita entre el 2016 i el 2022 i que ha acompanyat la Clàudia Pallisé des de Tivissa a Barcelona i des de la Universitat Autònoma a Amsterdam, a la Universitat Lliure, on des de fa tres anys cursa el doctorat. Un text on s'acumulen les experiències del procés, la repressió, la pandèmia i la nova anormalitat, que reflecteix la mirada científica sobre el cos com a cosa i com a ànima, sobre les dents, els genolls, la boca, l'úter, sobretot els úters, sobre els ulls i altres parts que estructuren capítol a capítol una història plena de coses belles i terribles, com la pròpia vida.

Però, com dèiem, és també el viatge iniciàtic de l'altra dona jove, la Cèlia, el personatge que ha de fugir de casa per evitar la mirada de la mare perfecta sobre el seu cos tan imperfecte, que dubta encara entre les dones o els homes, o les dones i també els homes, que ha de passar el seu dol vergonyós mentre escriu sobre els evenks siberians, mentre fotografia les solituds immenses, fredes, inhòspites, habitades només pels rens i pels humans que hi sobreviuen des de la nit dels temps.

L'alternança perfecta de capítols narrats en primera persona amb la mirada del narrador omniscient ajuda a arrodonir la història, a enriquir-la amb perspectives i matisos que fan avançar el lector, com les pastanagues fan avançar els rucs, només que en el nostre cas assolim la pastanaga finalment, i veiem que es clou el cercle amb un capítol d'alta literatura que ens ajuda a entendre per què una activitat tan anodina com fer aulives trencades pot explicar tantes coses de la Glòria, de l'Àngela i de la Cèlia. «Per fer aulives trencades -llegim cap al final del llibre- primer cal fer les aulives. Per fer les aulives cal posar les borrasses al terra, envoltant les auliveres, cobrint tots los racons del sòl on arriba l'ombra de l'arbre». I la Clàudia Pallisé es permet la llicència poètica d'explicar-nos tot el procediment per fer un pot d'olives trencades -segons la recepta de l'àvia Mercè- aromatitzades amb la sajolida, les olives que caldrà trencar amb un martell de pedra o, millor, amb un còdol de riu, una a una, pam, pam, pam, «i l'Àngela sentia els cops secs i forts com si fos la seua pell, i no pas la de les aulives, la que s'esberlava».

Uns versos de Sylvia Plath obren la novel·la: «*I am inhabited by a cry*», diu el primer. El malestar de l'escriptora americana, el seu dolor físic i metafísic i les seues relacions impossibles amb la mare inspiren l'escriptura de Clàudia Pallisé. Perquè Sylvia Plath i l'Esther Greenwood de *La campana de vidre* són una versió malaltissa del Virgili que acompanya Dant a través dels cercles infernals, que el guia entre els condemnats, que guia la Cèlia entre els vius i els difunts. I és en aquesta tensió entre les presències de Sylvia Plath i l'àvia Mercè on rau el poder estrany que té la literatura de la jove exiliada a Amsterdam, de la seua novel·la ambientada en una vila que és Tivissa i no ho és, i en un casalot que és la casa pairal de Serrano Suñer i que, naturalment, no ho és en absolut.

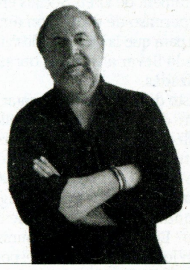

XAVIER VEGA I CASTELLVÍ
Filòsof

Font: biblioteca.tortosa.cat